

in naravni zvesi, naj bo vidna. To so razni manjši predmeti cerkvenega prostora, tudi ti imajo svojo govorico, svojo privlačnost ali odbojnost.

8. Okras cerkve, naj bo stalen naj bo priložnosten, naj bo iz živih rož ali simbolov, zaves ali česar koli, naj bo primeren prostoru, opremi, prazniku, zmožnosti občestva, le tako bo služil svojemu namenu.

Vesenjak

VIDICI

UZ NOVI »KATOLIČKI KATEKIZAM«

Vrlo smo zahvalni prevodiocu Dr fra Ignaciju Gavranu i izdavaču Profesorskom zboru franjevačke teologije u Sarajevu što smo poslije tolikih naroda i mi dobili tiskan prijevod već znamenitog njemačkog »Katoličkog katekizma«.

Poznato je da ovaj katekizam plod dugog i strpljivog rada stručnjaka, kojima je taj posao povjeren od konferencije njemačkih biskupa. Po općem se je priznanju »Katolički katekizam« približio idealu savremenih katehetskih, biblijskih, liturgijskih, pastoralnih i teoloških nastojanja. Priznati dogmatičar i liturgičar o. Ciprijn Vagaggini OSB govoreći u pastoralnom dijelu svoje knjige »Il senso teologico della liturgia« (Roma 1958) o vezama liturgije i kateheze iznosi na nekoliko stranica (689—693) prednosti ovog katekizma. Ne samo da su ovdje istaknute one vjerske istine koje tvore temelj liturgije, nego je to i učinjeno na način kako čini liturgija: Krist nas, uvijek prisutan, posvećuje, uči i vodi po svojoj Crkvi. Stoga je sav katekizam prožet navodima iz Sv. pisma i liturgije, ne kao dodatkom već zaista prožet biblijom i liturgijom.

Sastavljači su već u rasporedu odstupili od običajne sheme. Iza 3 uvodne kateheze (O veličini našeg poziva i o našoj zadaći na zemlji, Crkva je čuvarica i učiteljica naše vjere, Vesela vijest o kraljevstvu Božjem) dolazi 1. dio: O Bogu i našem otkupljenju, a zatim odmah u 2. dijelu: O Crkvi i o sakramentima. Poslije tog najdužeg dijela slijedi 3. dio: O životu prema Božjim zapovijedima, a na koncu kratki 4. dio: O posljednjim stvarima. U dodatku je kršćanski dnevni raspored, pravila za život i molitve.

Osobita je vrijednost ovog katekizma što na koncu svake kateheze i to u najužoj vezi s njome dolaze upute, pitanja i poticaji pod ovim i sličnim naslovima: Promisli, Za moj život, Riječ Božja, Iz života Crkve, Zadaće. Tu je zažeto sve što je »radna škola« iznosila zadnjih decenija na katehetskom polju. Ima tu pitanja i zadaća s kojima će se potruditi ne samo učenici, ali će svatko priznati da je time pokazan put kako se vjera prenosi ne samo u pamet već i u srce i život. Uz to je osobitost ove knjige što je

sva napisana u duhu svoje prve rečenice: »Velika je sreća za nas što smo kršćani«.

Ovaj katekizam nije za malenu djecu ni za prvi tečaj vjeronauka već, kako spominju izdavači, »za viši tečaj vjeronauka, koji odgovara uzrastu starijih razreda osmogodišnje škole ili gimnazije. Uz tu svrhu, on može i treba da posluži i mnogim drugima: da omogući odraslima da upoznaju ili prodube svoje znanje katoličkog vjerskog nauka, da bude pobudno vjersko štivo i vjerski priručnik katoličke obitelji«. Neka je još konkretno rečeno: teško je zamisliti bolji priručnik za vjersku pouku u školama za spremanje svećenika i za propisan vjeronauk u novicijatima muških i ženskih redova, jer se samo na produbljenom kršćanskom zvanju može dalje zidati svećenički i redovnički odgoj. Iako nije tako zamišljen, ovaj katekizam može poslužiti kao vrsno pomagalo za izradu solidnih propovijedi bilo koje vrsti, pa bi se moglo nazvati i priručnikom »kerigmatične teologije«. To je on osobito sa svojih nekoliko svezaka, koje su Nijemci izdali kao tumač ovog udžbenika, pa bi nas izdavači uvelike zadužili, kad bi još preveli i bilo kako izdali makar glavne izvratke iz tih opširnih priručnika za spremanje kateheza (i pripovijedi) prema ovom zaista izvrsnom katekizmu.

Hrvatski je prijevod »Katoličkog katekizma« (Sarajevo 1963) izveden stručno i teče vrlo lijepo. Skoro se ni ne pozna da je prijevod. Tisak je i oprema na visini, osobito uvezanih primjeraka, a i cijena je umjerena. Nadati se je i željeti da čim prije dođe do novog hrvatskog izdanja, pa neka se u tom slučaju ne zamjeri nekim opaskama i željama, zabilježenim kod čitanja osobito 2. dijela.

Navodi su iz Novog zavjeta, sasvim opravdano, uzeti iz prijevoda Dr fra Ljudevita Rupčića s novim pravopisom, ali ne posve dosljedno. I Crkva (društvo) piše se velikim i malim početnim slovom, a bolje bi bio samo velikim već stoga da se razlikuje od zgrade, dok obično sotonu pišemo malim slovom (drukčije npr. na na str. 116 i 118). Smetaju i neke štamparske pogreške, osobito: prvog petka (peka 48), iznad (iznak 103), izopćenje (izopaćenje 104), redovnicima (redovnicama 189) i dr.

Tko je prevadao slične tekstove zna kako je ovaj posao težak, pogotovo jer za neke pojmove nemamo još ustaljenih hrvatskih izraza, ali ipak, čini se, trebalo bi naći bolje izraze od ovih: »vjerski nauci« (113) za »Glaubenschatz« (a nije ni tačno da se je istina o tjelesnom uznesenju Marijinom na nebo oduvijek nalazila među vjerskim naucima Crkve); »neodgovorno« (119, odozdo 6), što je doslovno prevedeno, ali hrvatski ne zvuči jasno ni dovoljno krepko u tako važnoj stvari; »pometaju« (139, 2) gdje obično kažemo: smetaju, ometaju; »desetak ružarja« (142, 3) mjesto nedvojbene desetice ružarja; »ne uvijek« (172, odozdo 12), kad nam u stvari sakrament ispovijedi redovito ne oprašta sve vremenite kazne; ono što »spada« (175, pit. 169) na primanje sakramenta ispovijedi tačnije bi bilo prevedeno (»müssen wir«) s: potrebno je, kako ima i Pavićev »Mali katekizam« (140), a onda poput njega i, kako je običajno, izraziti glagolima jer se radi o radnji, a ne imenicama koje više voli njemački jezik, ali i on tu ima glagole (»unser Gewissen erforschen«); mjesto »Počesto ću namijeniti oprost za dušu u čistilištu« (179, odozdo 14) ima original u izdanju koje mi

je pred očima (Trier 1956) šire i važnije: »Visoko ću cijeniti oproste i često ću nastojati da ih dobijem«, a najbolje staviti jedno i drugo; »zajednica svetih« (220, odozdo 8) bi jasnije bila izražena, makar u zagradama: općinstvo; »Možda neću mnogo moći« (256, odozdo 6) je nategnuta rima i nije prijevod izvornog: »Eins hab'ich mir vorgenommen«; na početku Dodatka nema Osam blaženstva, kako ih ima moj primjerak originala pod lijepim naslovom »Das Hochziel des Christen«, pa bi ih trebalo dodati, pogotovo kad ih ne nalazim u knjizi.

* S liturgijskog bih gledišta imao barem ove želje: mjesto »Crkva drži službu Božju« (98) Crkva vrši...; mjesto »da vrše obred svete euharistije« (147 više puta) da obredom slave (ili samo: obavljaju) presvetu Euharistiju; početak predslavlja (150, 3) s tačnijom punktacijom prema novom misalu; izraz »predočuje se« (150 u naslovu 77.) je običan, ali premalo izražava pojam novije teologije i enciklike »Mediator Dei«, pa bi se za »wird vergege-wärtig« moglo pomalo udomačiti vrlo sadržajnu kovanicu: posadašnjuje (koju je kompetentno upotrebio preuzv. Pichler, v. Zajednička žrtva 13); »Ite missa est« malo tko više prevodi s: »Idite, otpušteni ste« (162, 6), a ne prevodi ga ni original već kaže da je to »Entlassungsruf«; mjesto »držati misu« (162, 11) služiti misu ili samo: misiti, i original ima da za bolesničko pomazanje treba pripremiti »malo soli« (182, odozdo 18), ali je običajno i od Obrednika propisano malo sredine kruha; Nijemci su poslije rata dobili odobren izvadak Rimskog obrednika prema kojemu bolesnika poslije ispovijedi pomazu, a zatim pričeste, ali kod nas to još nije dozvoljeno, pa bi trebalo ispraviti taj red (182), ako do tada sabor ne dozvoli to svima; u Njemačkoj je različit i obred vjenčanja, pa je kod nas suvišno spominjati da iza odgovora »hoću« još »zaručnik i zaručnica izjave pred njim (svećenikom) i pred dva svjedoka da jedno uzima drugo« (186, 12); mjesto »Za vrijeme počivanja u grobu posjećujemo sveti grob« (216, 11) primjerak originala koji mi je pred očima ima mnogo ljepše i važnije: »Uza svu ozbiljnost Velikog petka ne smijemo zaboraviti da Krist živi i da nam je svojom smrću zaslužio život«.

Još jednu riječ o slikama. Burkhartove ilustracije ovog Katekizma su zbilja originalne, na svoj način tumače i čak dopunjuju bogat sadržaj knjige. Zahvalni smo izdavačima što su ih prenijeli iz originala i još, gdje je trebalo, pohrvatiti. Tko je naučan samo na stereotipne slike i samo njih voli, možda mu se neće mnogo svidati, ali treba da se nauči i na pametne novosti. Pok. šibenski biskup Banić nije bio previše sklon notovarijama, ali je ipak ove Burkhartove ilustracije volio i branio. Samo bi za neke bilo dobro donijeti legendu, jer neće biti svakome jasno, da je na str. 56. prikazana Isusova osuda, na 114. Pavlovo obraćenje, na 123. ozdravljenje slijepca, na 165. izlazak Jude »u noć«, na 167. apostoli koji spavaju, na 200. gradnja kuće (?) i na slijedećoj čišćenje poda, na 210. zavjetovanje redovnika pokrivena mrtvačkim plaštem kako se negdje običava i na 262. apokaliptični jahači.

o. M. K.